

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool De Brenne te Berendrecht

Hoofdstructuur bao

	Instellingsnummer	6791
	Instelling	Vrije Basisschool De Brenne
directeur		Ronald VAN EGEREN
adres		Monnikenhofstraat 3 2040 ANTWERPEN 4
telefoon		03-568.63.78
fax		03-568.83.90
e-mail		debrenne@skynet.be
website/URL		www.debrenne.be
	Bestuur van de instelling	962936 - VZW Centr. Kath. Schoolcom. Antwerpen te ANTWERPEN 1
adres		Otto Veniusstraat 22 2000 ANTWERPEN1
	Scholengemeenschap	120394 - groepering CKS te ANTWERPEN1
adres		Lange Nieuwstraat 74 2000 ANTWERPEN1
	CLB	114942 - Vrij CLB De Wissel Antwerpen te DEURNE
adres		Hallershofstraat 7 - 2100 DEURNE
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	07/02/2011, 08/02/2011, 09/02/2011
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	09/02/2011
	Bespreking verslag met de instelling	18/02/2011
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Ludo De Lee
	Teamleden	Erik Verhoeven
	Deskundige(n) administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	7
2.1 Leergebieden in de focus	7
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	7
3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL	7
4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?	7
4.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	7
4.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming	8
4.3 Lager onderwijs: Nederlands	9
4.4 Lager onderwijs: muzische vorming	9
5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	10
5.1 Personeelsbeheer	10
5.2 Professionalisering	10
5.3 Materieel beleid	10
5.4 Welzijn	10
5.5 Curriculum	10
5.6 Begeleiding	10
5.7 Evaluatie	10
6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	12
7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	13
7.1 Wat doet de school goed?	13
7.2 Wat kan de school verbeteren?	13
7.3 Wat moet de school verbeteren?	14
8. ADVIES	15
9. REGELING VOOR HET VERVOLG	15

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Zij deed dit in het kader van haar opdracht zoals bepaald in het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of de instelling op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of de instelling zelfstandig de tekorten kan remediëren.

De onderwijsinspectie maakt gebruik van de mogelijkheid om het toezicht op de erkenningsvoorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid afzonderlijk uit te voeren. Dit impliceert dat het advies in dit verslag betrekking heeft op alle erkenningsvoorwaarden behalve de voorwaarden die het welzijnsbeleid betreffen (hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid).

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, de doorlichtingsbezoeken en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie leergebieden en procesindicatoren of procesvariabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens de doorlichtingsbezoeken.

Tijdens de doorlichtingsbezoeken verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op de volledige instelling of op één of meerdere structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Enkel bij een ongunstig advies adviseert de onderwijsinspectie of de instelling zelfstandig de vastgestelde tekorten kan remediëren.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde viseert het verslag en stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De vrije basisschool De Brenne is gelegen in Berendrecht, een rustig polderdorp maar deelgemeente van de stad Antwerpen, en grenzend aan de Antwerpse haven. De inwijking van allochtone gezinnen in Berendrecht weerspiegelt zich ook in de schoolpopulatie van De Brenne. De school kent een lichte toename van anderstalige leerlingen.

Sinds 2006 kampt de school met infrastructurele problemen, waardoor de lagere afdeling tijdelijk is ondergebracht in lokalen van een voormalige stedelijke middenschool. De huisvestingsproblemen van De Brenne slepen al lang aan en wegen op de schoolorganisatie. Als alles volgens plan verloopt, zitten beide afdelingen vanaf 1 september 2011 opnieuw samen op de administratieve vestigingsplaats in nieuwe gebouwen.

De school kent een onderwijstraditie die zich zeer sterk richt op de cognitieve ontwikkeling van de kinderen. Onder impuls van de directeur legde het team al een hele weg af om deze traditie te doorbreken en het onderwijs vanuit de totale persoonlijkheidsontwikkeling van het kind te benaderen. Toch hebben de leerkrachten, vooral in de lagere afdeling, nog heel wat moeite om de klemtoon van het onderwijs evenwichtig te verdelen over alle ontwikkelingsaspecten van de kinderen. Hoewel een aantal leerkrachten een visie op een brede vorming verwoordt, lukken ze er maar moeilijk in om de theorie om te zetten in de praktijk.

De kleuterafdeling voldoet aan haar inspanningsverplichting om met zoveel mogelijk kleuters voor Nederlands en muzische vorming de ontwikkelingsdoelen na te streven. Om hun onderwijspraktijk te plannen en te concretiseren baseren de kleuteronderwijzers zich op een netgebonden referentiekader dat steunt op aspecten van de ontwikkeling die gerelateerd zijn aan ontwikkelings- en leerplandoelen. De leerkrachten vertrekken vanuit activiteiten die ze kaderen binnen een thema. Bij elke activiteit selecteren ze uit een ontwikkelingsdomein van het referentiekader verscheidene ontwikkelingsaspecten die ze als doelen bij de kleuters nastreven. Een eenvoudig systeem zorgt ervoor dat het evenwicht binnen het aanbod van ontwikkelingsaspecten kan worden bewaakt. Geregeld staan taalgerichte activiteiten in de focus. Muzisch-creatieve activiteiten lopen als een rode draad doorheen de thema's en activiteiten. De kleuteronderwijzers gebruiken het referentiekader niet doelgericht en leggen nog niet intentioneel de link met het leerplan en de ontwikkelingsdoelen. Momenteel is binnen de kleuterafdeling een proces van zelfevaluatie aan de gang om hierin verandering brengen.

In de lagere afdeling zijn onderwijsleerpakketten en de ervaring en intuïtie van de individuele leerkracht de belangrijkste referentiekaders om de onderwijspraktijk te concretiseren. Voor Nederlands voldoet het team aan zijn resultaatsverplichting. Uit het leeraanbod en uit diverse toetsresultaten blijken de leerlingen voor de verschillende domeinen van Nederlands in voldoende mate de eindtermen te bereiken. Toch is hier waakzaamheid geboden. Hoewel de leerkrachten zeggen dat het mogelijk is om het onderwijsleerpakket in elk leerjaar af te werken, focussen ze hiervoor sterk op de taaltechnische aspecten. Vaak gaat dit ten koste van aspecten en domeinen die focussen op taalvaardigheden. In verschillende leerjaren komt hierdoor de horizontale samenhang in het gedrag. Sommige leerkrachten compenseren dit door taalvaardigheidsaspecten binnen andere leergebieden aan te bieden. Niet voor alle onderwijzers is het duidelijk dat dit tot de mogelijkheden behoort. Het leerplan is ook niet richtinggevend om de haalbaarheid van het taalaanbod vanuit het onderwijsleerpakket doelgericht bij te sturen. De lagere afdeling voldoet niet aan haar resultaatsverplichting voor muzische vorming. De sterke cognitieve instelling van de onderwijzers maakt het moeilijk om de maatschappelijke opdracht na te komen. De school kan niet aantonen dat ze de leerplandoelen van alle muzische domeinen toepast en of de leerlingen de eindtermen muzische vorming bereiken. De onderwijzers hanteren geen richtinggevend referentiekader om een harmonisch evenwichtig muzisch aanbod na te streven. De onderwijspraktijk vertoont een overaanbod van het domein beeld, terwijl andere domeinen

veeleer sporadisch en in sommige klassen nauwelijks aan bod komen. Vooral de persoonlijke inzichten en interesses van elke individuele leerkracht zijn bepalend om dit aanbod inhoud te geven. De fundamentele uitgangspunten van muzische vorming, zoals het leerplan die voorschrijft, weerspiegelen zich niet op klasniveau. Muzische activiteiten op schoolniveau tonen echter dat het team op dit vlak expertise in huis heeft om de uitgangspunten in de praktijk te concretiseren. Toch leiden de intensieve nascholingen rond muzische vorming nog niet tot de gewenste of bedoelde effecten in de dagelijkse klaspraktijk.

Beide afdelingen gebruiken een volgsysteem om de ontwikkelingsevolutie en leerprestaties van de kinderen in kaart te brengen. De verzamelde informatie vormt de basis om gericht overleg over de kinderen te organiseren en oudergesprekken te voeren. In de kleuterafdeling vormen ook observatiegegevens een belangrijk aspect van de evaluatie. Deze observaties zijn sterk leerkrachtafhankelijk en niet gebaseerd op een doelgericht observatiekader. In de lagere afdeling zijn naast de testen van het leerlingvolgsysteem ook de toetsen van de onderwijsleerpakketten en eigen toetsen belangrijke evaluatiemiddelen. Voor de toekenning van het getuigschrift basisonderwijs hanteert de school een duidelijk bepaalde deliberatieprocedure. Het feit dat de school hierbij enkel de resultaten van wiskunde en Nederlands in overweging neemt, kan in vraag worden gesteld. In de kleuterafdeling gebeurt de rapportering over de vorderingen van de kleuter tijdens formele en de dagelijkse informele contactmomenten met de ouders. In de lagere afdeling gebruikt het team hiervoor een rapport. Daarbij is er ook aandacht voor de sociale vaardigheden en de motorische competenties van de leerling. Toch is de gerichtheid op de cognitieve ontwikkeling ook merkbaar in de puntenweging van de leergebieden en domeinen op het rapport.

De leerkrachten erkennen de directeur als de eindverantwoordelijke van de school, maar delen het leiderschap door gedelegeerde verantwoordelijkheden op te nemen. Dit verloopt in een aangename, collegiale en open sfeer. Het team stelt geregeld aspecten van de eigen werking in vraag en voert zelfevaluaties en externe evaluaties uit om de werking bij te sturen. Toch leidt dit nog niet tot eensgezindheid binnen het team over de sterke en zwakke kanten van de school. Het verschil in visie op kwaliteitsvol onderwijs tussen het beleid en heel wat leerkrachten is hier niet vreemd aan.

Er is binnen het team voldoende draagvlak aanwezig om te vernieuwen en zo werk te maken van de onderwijskwaliteit en de maatschappelijke opdracht van de school. Dit moet het mogelijk maken om het onderwijs muzische vorming in de lagere afdeling te verbeteren en het onderwijs in de kleuterafdeling verder te optimaliseren.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs
Nederlands
muzische vorming
Lager onderwijs
Nederlands
muzische vorming

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Onderwijs
Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Rapporteringspraktijk

3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL

- Aanwezigheid van andere scholen in de onmiddellijke omgeving.
- Lichte toename van anderstalige leerlingen.
- Belangrijke infrastructurele problemen.
- Lagere afdeling sinds september 2006 in tijdelijke huisvesting.

4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden een aantal relevante vaststellingen op.

4.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

Vaststellingen

- De school heeft een eigen visie op kleuteronderwijs en organiseert haar kleuterafdeling in gemengde leeftijdsgroepen. Elke leefgroep bestaat uit kleuters van 2.5 jaar tot 6 jaar. Het is de intentie van de school om de leefgroepwerking zo weinig mogelijk te doorbreken. Enkel wanneer een werkvorm of activiteit zich op een specifieke leeftijd richt, worden kleuters per leeftijd gegroepeerd.
- De leefgroepen ontstonden uit noodzaak om een antwoord te bieden aan de ongelijke verdeling van het aantal kleuters per leeftijd. Het laat de school toe om kleutergroepen samen te stellen die min of meer een gelijk aantal kinderen bevatten.
- Naast intentionele bedoelingen leidt de leefgroepwerking ook tot een aantal bijkomende positieve ontwikkelingseffecten bij de kleuters. Oudere kleuters nemen spontaan een zorgzame rol op zich voor hun jongere groepsgenoten. De kleuteronderwijzers bevestigen het emancipatorische effect op jongere kleuters of

kleuters met een vertraagde ontwikkeling en de mogelijkheid om oudere kleuters op een meer aangepast tempo te laten evolueren.

- Toetsresultaten tonen aan dat de oudste kleuters goed scoren voor de aspecten van taal. De aansluiting op het onderwijs voor Nederlands in de lagere afdeling stelt geen problemen.
- De kleuteronderwijzers gebruiken een netgebonden referentiekader om via ontwikkelingsaspecten de ontwikkelingsdoelen Nederlands na te streven binnen een thematische aanpak. De link tussen dit referentiekader en het leerplan legt het team niet. Uitzonderlijk gebeurt dit op individueel initiatief.
- De kleuteronderwijzers stellen gezamenlijk de weekplanning op om ervoor te zorgen dat het thematisch aanbod in elke leefgroep gelijklopend is. Daarbij hanteren ze een systeem om de totaliteit van het aanbod te bewaken en bij te sturen als ze hiaten vaststellen.
- De kleuteronderwijzers bewaken niet intentioneel of ze binnen hun aanbod de leerplandoelen nastreven. Het leerplan heeft voor het team geen functionele waarde bij de planning en de realisatie van de onderwijspraktijk. De meeste kleuteronderwijzers zijn niet vertrouwd met de verschillende deelleerplannen.
- De kleuteronderwijzers werken in hoofdzaak thema- en activiteitengericht, maar zelden doelgericht. Per thema staat één van de dominante ontwikkelingsdomeinen met hoofd- en subdoelen in de focus. Deze doelen (i.c. ontwikkelingsaspecten) selecteren de kleuteronderwijzers uit het netgebonden referentiekader. Op deze manier staat geregeld het ontwikkelingsdomein taalontwikkeling in de focus.
- De kleuteronderwijzers wenden de *opstapjes* bij de ontwikkelingsaspecten veeleer intuïtief aan. Ze passen ze weinig doelgericht toe als ontwikkelingslijn.
- De werking in leefgroepen noodzaakt de kleuteronderwijzers om groepsintern te differentiëren. Het verplichte aanbod is voor alle kleuters gelijkgericht. In de praktische uitwerking ervan voorzien de leerkrachten een graduele opbouw in overeenstemming met de leeftijd van de kleuters. Deze differentiatie gebeurt soms intentioneel, maar vaak ook intuïtief op basis van de ervaring van de kleuteronderwijzer.
- Het taalniveau van de kleuters is aanleiding om intentioneel te differentiëren in taalgroepjes. Daarbij gaat vooral aandacht naar taalzwakke en anderstalige kleuters.
- Voor de vijfjarige kleuters is er een specifieke werkvorm die inspeelt op de overgang naar en de voorbereiding op het eerste leerjaar. De doelen die aan deze werkvorm zijn gekoppeld, richten zich op Nederlands en wiskunde, maar zijn weinig concreet geformuleerd.
- De wekelijkse, structurele overlegmomenten en de vele informele contacten maken dat de kleuteronderwijzers op de hoogte zijn van elkaars onderwijspraktijk. Het biedt mogelijkheden om de samenhang binnen de afdeling te bewaken.

4.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming

Voldoet

Vaststellingen

- Aangezien de kleuterafdeling werkt vanuit een thematische en geïntegreerde aanpak die de indeling in leergebieden overstijgt, gelden de vaststelling van het leergebied Nederlands ook voor het leergebied muzische vorming.
- Elk thema bevat een geïntegreerd aanbod aan muzische activiteiten. Uit de planningsdocumenten, de klasbeelden en de onderwijspraktijk blijken de verschillende aspecten van de muzische ontwikkeling in voldoende mate aan bod te komen. Het team kan geen outputgegevens voorleggen waaruit dit ook effectief blijkt.

4.3 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

Vaststellingen

- Uit het leeraanbod en uit diverse toetsresultaten blijken de leerlingen voor de verschillende domeinen van Nederlands in voldoende mate de eindtermen te bereiken. De resultaten van de externe toetsen zijn in overeenstemming met de referentiegroep.
- De onderwijzers gebruiken een onderwijsleerpakket als referentiekader om de lessen Nederlands te plannen en te realiseren. Ze werken binnen het eigen leerjaar het pakket volledig af en gaan ervan uit dat zij zo het leerplan toepassen en de eindtermen in voldoende mate bereiken.
- Er heerst binnen het team een sterke gerichtheid op de cognitieve ontwikkeling van de leerlingen. Sommige onderwijzers menen dat dit niet anders kan, aangezien de school verplicht is de leerlingen voor te bereiden op het algemeen secundair onderwijs. Theoretisch leeft bij sommige onderwijzers wel het idee om meer aandacht te besteden aan de totale persoonlijkheidsontwikkeling van de leerlingen, maar in de praktische uitwerking blijven ze sterk op de cognitieve ontwikkeling gericht.
- De onderwijzers bewaken niet of ze binnen hun taallessen de leerplandoelen Nederlands nastreven. Het leerplan heeft voor het team geen functionele waarde bij de planning en de realisatie van de onderwijspraktijk. De meeste onderwijzers zijn weinig vertrouwd met de verschillende deelleerplannen. Het leerplan werd wel geraadpleegd bij het keuzeprocess van het nieuwe onderwijsleerpakket.
- Het onderwijsleeraanbod Nederlands vertoont een verticale en graduele opbouw. Het onderwijsleerpakket biedt de onderwijzers hiervoor het nodige houvast.
- De onderwijzers hebben niet altijd oog voor de horizontale samenhang binnen Nederlands. Wanneer ze door omstandigheden niet alle leerinhouden uit het onderwijsleerpakket kunnen aanbieden, behandelen ze de domeinen spreken en luisteren veeleer stiefmoederlijk. Een aantal onderwijzers laat de inhouden van deze domeinen gewoon weg, terwijl enkelen proberen om de luisteroefeningen in andere leergebieden te integreren. Het team wendt het leerplan niet aan om het aanbod van het onderwijsleerpakket doelgericht bij te sturen.
- De school werkt met een taakklassysteem dat gericht is op het remediëren van taal- en rekenproblemen bij kinderen. De eerstelijnszorg die van de klasonderwijzer uitgaat, bestaat vooral uit het vrij snel doorverwijzen naar de taakleerkracht.
- Voor kinderen met geattesteerde problemen voorziet de school compenserende maatregelen. In overleg met het CLB en de ouders is er voor enkele leerlingen een aangepast leertraject in de vorm van curriculumdifferentiatie.
- De school nam vorig schooljaar voor het eerst deel aan externe evaluaties van de eigen onderwijskoepel. Momenteel vindt ze één deelname te weinig om op basis van de informatie het onderwijsaanbod of -organisatie bij te sturen.

4.4 Lager onderwijs: muzische vorming

Voldoet niet

Vaststellingen

- De lagere afdeling heeft geen referentiekader van waaruit de muzische domeinen doelgericht vorm en inhoud krijgen. Het leerplan en de eindtermen zijn niet richtinggevend of sturend voor de concrete realisatie van de klaspraktijk. Het zijn in hoofdzaak de inzichten en interesses van elke individuele onderwijzer die het muzisch aanbod in elke klas bepalen.
- De fundamentele uitgangspunten van muzische vorming weerspiegelen zich niet in de praktijk. Occasioneel gebeurt dit wel bij de uitwerking van een muzisch georiënteerde activiteit op schoolniveau.

- Veel onderwijzers zien muzische vorming als een bijkomstigheid. Ze menen dat ouders weinig waarde hechten aan muzische vorming. Vanuit deze optiek vinden ze het te verantwoorden dat lessen muzische vorming wegvallen ten voordele van wiskunde of Nederlands.
- De school organiseerde in het recente verleden twee pedagogische studiedagen rond muzische vorming. Verscheidene onderwijzers volgden ook een nascholing aan een academie voor woord en beeld. Het rendement van deze intensieve nascholingen is tot nog toe zeer laag, zowel op klas- als op schoolniveau. De verworven inzichten vertalen zich niet in leidende afspraken om de onderwijspraktijk van muzische vorming bij te sturen en te optimaliseren.
- Het team bewaakt de horizontale en verticale samenhang binnen muzische vorming niet. In één klas worden de aangeboden activiteiten wel geïnventariseerd binnen de verschillende muzisch activiteiten. Een beperkte analyse van de planning van de onderwijzers toont aan dat het aanbod niet harmonisch is samengesteld. Er is een overaanbod van activiteiten binnen het domein beeld, terwijl andere domeinen nauwelijks of niet aan bod komen.
- De onderwijzers werken vrijwel uitsluitend activiteiten- of productgericht en zelden doelgericht aan muzische vorming. De intentie en het doel van de creamomenten die de school opzette na de pedagogische studiedagen, zijn niet meer aanwezig binnen het team. Er leven op dit vlak wel nog afspraken, maar deze worden in de praktijk niet nageleefd.
- De lagere afdeling straalt weinig muzische activiteit uit. De klasbeelden zijn op dit vlak arm en vertonen weinig resultaten van het muzisch proces binnen de school.

5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert volgende vaststellingen op:

5.1 Personeelsbeheer

5.2 Professionalisering

5.3 Materieel beleid

5.4 Welzijn

5.5 Curriculum

5.6 Begeleiding

5.7 Evaluatie

5.7.1 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning.

Vaststellingen

- Het team heeft de visie op evalueren, zoals die in het leerplan is beschreven, nog niet bestudeerd. Voor de meeste teamleden is dit dan ook onbekende materie.
- De kleuteronderwijzers houden uitgebreide observatiegegevens over de kleuters bij, maar hanteren hierbij geen referentiekader. Hierdoor zijn de observaties sterk leerkrachtafhankelijk en weinig systematisch. Toch zijn de observatiegegevens doelgericht om op een goed gedocumenteerde manier oudergesprekken te voeren of het leerlingenoverleg voor te bereiden.
- In de kleuterafdeling gebruiken de teamleden een procesgericht kindvolgsysteem om de ontwikkelingsevolutie van de kleuters in kaart te brengen. Daarbij hebben ze zowel aandacht voor het welbevinden en de betrokkenheid van de kleuters, als voor de competenties.
- Indien nodig gebruiken de kleuteronderwijzers de gegevens van de klasscreening om kleuters verder individueel te observeren en problemen in de ontwikkeling van kleuters verder te analyseren.
- De evaluatie van de leervorderingen van kinderen in de lagere afdeling gebeurt in hoofdzaak aan de hand van toetsen uit de onderwijsleerpakketten, eigen toetsen en testen van het leerlingvolgsysteem. Slechts uitzonderlijk en op individueel initiatief maken onderwijzers van deze toetsen foutenanalyses om gericht problemen te kunnen detecteren.
- Het leerlingvolgsysteem in de lagere afdeling richt zich op concreet meetbare aspecten, aangevuld met observaties die betrekking hebben op de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen. Er zijn onderwijzers die het betreuren dat het leerlingvolgsysteem wat taal betreft zich uitsluitend beperkt tot taaltechnische aspecten.
- In het leerlingvolgsysteem worden ook relevante opmerkingen van de klasonderwijzer en de leerkracht lichamelijke opvoeding opgenomen. Voor sommige leerlingen bevat het leerlingvolgsysteem ook een handelingsplan om leerproblemen meer gericht aan te pakken.
- De evaluatieresultaten van de leerlingen leiden in een aantal gevallen tot het opzetten van sticordi-maatregelen of curriculumdifferentiatie. Specifieke leermiddelen voor kinderen met leerproblemen worden breed ingezet.
- De school hanteert een duidelijk bepaalde deliberatieprocedure bij de toekenning van het getuigschrift basisonderwijs. Daarbij gebruikt ze eigen criteria die de klassenraad recent wijzigde. Leerlingen moeten niet langer 50% scoren als algemeen eindresultaat, maar minimum 50% voor wiskunde en Nederlands. Prestaties en resultaten van andere leergebieden neemt de klassenraad niet langer in overweging.

5.7.2 *Rapporteringspraktijk*

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- In de kleuterafdeling gebeurt de rapportering over de ontwikkelingsvorderingen van de kleuter aan de ouders tijdens de dagelijkse contactmomenten en de formele oudercontacten. In de lagere afdeling gebeurt dit aan de hand van periodieke schriftelijke rapporten.
- De onderwijzers willen met het rapport aan de ouders een stand van zaken meedelen over de prestaties van hun kind en hoe het zich op dit vlak verhoudt tot andere leerlingen van de klasgroep.
- De onderwijzers zeggen te werken met een doelenrapport, maar in de praktijk passen ze het systeem niet op die manier toe. Het rapport is al geregeld onderwerp van

overleg geweest binnen het team. Sinds dit schooljaar voert de school een rapport voor sociale vaardigheden in dat is gebaseerd op het gebruikte onderwijsleerpakket.

- Geregeld krijgen de leerlingen een rapport over lichamelijke opvoeding. Dit rapport refereert naar het leerplan bewegingsopvoeding en besteedt ook aandacht aan de sociale vaardigheden in de lijn van het rapport sociale vaardigheden dat de klasleerkracht opstelt.
- De onderwijzers maken de verwachtingen bij het korteperioderapport kenbaar met een gewenst minimum en bij het langeperioderapport met een gemiddelde. Er zijn op schoolniveau geen criteria om het gewenst minimum te bepalen. Volgens sommige teamleden is dit minimum afhankelijk van de groep, volgens anderen van het leerjaar. Dit komt erop neer dat bij de ene leerkracht het gewenst minimum van jaar tot jaar kan verschillen, terwijl dit bij een andere leerkracht vast ligt.
- Gewenste minima worden bepaald voor de volledige leergroep en gaan voorbij aan de individuele trajecten of compenserende maatregelen voor sommige kinderen.
- De weging van de leergebieden en domeinen en de te behalen totalen zijn een weerspiegeling van de klemtoon die het team legt op de cognitieve ontwikkeling van het kind. Vooral de technische, meetbare leerprestaties worden met een hoog te behalen totaal gevaloriseerd.
- Enkel wiskunde en Nederlands zijn opgesplitst in de verschillende domeinen. Wereldoriëntatie en Frans worden aan de hand van één globaal cijfer beoordeeld. Muzische vorming krijgt een plaats onder de vaardigheden.
- Kinderen die ook bij het maken van toetsen sticordi-maatregelen mogen gebruiken, krijgen hierover een vermelding bij hun rapportcijfer.

6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- Er heerst een aangename, collegiale sfeer in de school. De openheid binnen het team maakt leren van en met elkaar mogelijk. Om tot besluiten te komen, zoekt het team in de eerste plaats naar een consensus. Indien nodig hakt de directeur knopen door.
- Er is een gedeeld leiderschap waarbij verantwoordelijkheden worden gedelegeerd. Een aantal praktische werkgroepen en de schoolraad ondersteunen de schoolorganisatie.
- De teamleden waarderen het werk van de directeur. Hij is altijd bereikbaar om zaken te bespreken en mee te zoeken naar oplossingen voor problemen. Voor de directeur gaan er heel wat beslommeringen naar het aanslepende bouwdoossier wat een impact heeft op de schoolwerking.
- De directeur is zichtbaar aanwezig in de school. Hij meent op de hoogte te blijven van de werking in de klassen via doorloopbezoeken, formele klasbezoeken, informele gesprekken en formele functioneringsgesprekken.
- Binnen het team is er geen eensgezindheid over wat leerkrachten beschrijven als de sterke kanten van de school en mogelijke werkpunten. Bovendien is er nog een duidelijk verschil vast te stellen tussen de onderwijsvisie van het beleid en van de meeste leerkrachten. De theorie van de schoolvisie is door alle leerkrachten gekend, maar is soms in tegenspraak met de praktijk van de uitvoering.
- De school stelt geregeld aspecten van haar werking in vraag en voert zelfevaluaties uit om aspecten van de werking bij te sturen en te optimaliseren. Enkele leerkrachten zijn bezorgd om de onderwijskwaliteit van de eigen gerealiseerde praktijk.
- Het team van de kleuterafdeling evalueert momenteel het referentiekader dat het gebruikt bij de concretisering van de onderwijspraktijk. Het uiteindelijke doel van deze zelfevaluatie is om het referentiekader te linken aan het leerplan. In de lagere afdeling is een eerste deelname aan externe toetsen het startpunt om aspecten van de onderwijspraktijk in vraag te stellen.

7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De aansluiting van het onderwijs voor Nederlands van de kleuterafdeling met de lagere afdeling.
- De inspanningen van de kleuteronderwijzers om het harmonisch evenwicht binnen het totale aanbod te bewaken en zo nodig bij te sturen.
- Het gebruik van het leerplan tijdens het keuzeproces voor een nieuw onderwijsleerpakket.
- De verticale en graduele opbouw van het onderwijs voor Nederlands in de lagere afdeling.
- De deelname van de school aan externe evaluaties.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De intensieve nascholing rond het leergebied muzische vorming.
- De uitgebreide observaties in de kleuterafdeling ten gunste van oudergesprekken en kindbesprekingen.
- Het opvolgen van de cognitieve ontwikkeling van de leerlingen in de lagere afdeling.
- De aandacht voor de sociale vaardigheden van de leerlingen in de lagere afdeling en de rapportering hierover aan de ouders.
- De toepassing van sticordi-maatregelen en curriculumdifferentiatie in de lagere afdeling.
- De rapportering over bewegingsopvoeding en de koppeling met de sociale vaardigheden van de leerling tijdens de lessen lichamelijke opvoeding.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De aangename, open en collegiale sfeer in de school.
- De besluitvormingsprocedure van de school die streeft naar het bereiken van een consensus.
- Het gedeeld leiderschap met gedelegeerde verantwoordelijkheden.
- Het vermogen van de school om aspecten van de eigen werking in vraag te stellen.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De kennis van het leerplan en de praktische toepassing.
- De koppeling van het gebruikte referentiekader van de kleuterafdeling met het leerplan.
- De aandacht voor de brede vorming van leerlingen in de lagere afdeling.
- De samenhang van Nederlands met andere leergebieden in de lagere afdeling.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De kennis en de toepassing van de visie op evalueren zoals het leerplan die beschrijft.
- De leerkrachtafhankelijke observaties in de kleuterafdeling.
- De deliberatieprocedure en criteria om het getuigschrift toe te kennen.
- De toepassing van het rapporteringssysteem als doelenrapport in de praktijk.
- De criteria bij het bepalen van het gewenste minimum op het rapport.
- De rapportering over de verschillende leergebieden en domeinen.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Het verschil in visie tussen beleid en leerkrachten en de uiteenlopende percepties van individuele teamleden op de sterke en zwakke kanten van de school- en onderwijsorganisatie.
- Het verschil tussen de theorie en de praktijk van de schoolvisie in de concretisering van het onderwijs.

7.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Het niet toepassen van het leerplan muzische vorming.
- Het niet nastreven van de leerplandoelen muzische vorming.
- Het niet bereiken van de eindtermen muzische vorming.

Wat betreft de regelgeving met eventuele gevolgen voor de financiering/subsidiëring:

- Nihil.

8. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor kleuteronderwijs.

BEPERKT GUNSTIG

Lager onderwijs

omwille van onvoldoende bereiken van de leergebiedgebonden eindtermen
of nastreven van de attitudinale eindtermen voor
muzische vorming

9. REGELING VOOR HET VERVOLG

Het bestuur van de instelling moet **vanaf 1 februari 2014** kunnen aantonen dat de tekorten met een beperkt gunstig in voldoende mate werden geremedieerd.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Ludo De Lee

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: